

Digitálna gramotnosť a zručnosti (nielen v knižniciach)

Krátky úvod😊

**... gramotnosť je schopnosť
používať... na riešenie...**

**... gramotnosť = kontinuum
schopností
spracovávať informácie
potrebné na plnenie stále
náročnejších úloh...**

Digitálna gramotnosť...

... nespočíva len v technickom zvládaní úkonov a znalostí spojených s ovládaním jednej technológie, napr. počítača, **je javom** značne **zložitým**, pozostávajúcim z kompetencií spojených s technickým zvládnutím informačných a komunikačných technológií, schopnosti práce s digitalizovaným obsahom, schopnosti zvládnutia bezpečného používania digitálnych technológií, komunikačných zručností a schopností.

Vojtech KOLLÁR – Peter POLAKOVIČ – Jana GASPEROVÁ. 2015. DIGITÁLNA GRAMOTNOSŤ OBČANA AKO FENOMÉN SÚČASNEJ INFORMAČNEJ DOBY...

DG = súbor schopností...

- poznať, rozumieť a vysvetliť základné pojmy z oblasti informačných technológií
- používať osobný počítač a pracovať so súbormi údajov,
- pracovať s textovým editorom,
- tvoriť a pracovať s tabuľkami, grafmi, číselnými údajmi,
- vytvárať a pracovať s počítačovými databázami,
- tvoriť pomocou osobného počítača prezentácie,
- získavať informácie a komunikovať prostredníctvom osobného počítača (pracovať s internetom, vytvárať www stránky, ovládať elektronickú poštu).

TIME TO ADOPT: LIBRARIANS' NEW SKILLS AND COMPETENCY PROFILES

20th Conference on Electronic Publishing (Elpub)
Göttingen, 7-9 June 2016

**Birgit Schmidt, Pascal Calarco,
Iryna Kuchma and Kathleen Shearer**

Contents lists available at ScienceDirect

The Journal of Academic Librarianship

Identifying Digital Librarian Competencies According to the Analysis of Newly Emerging IT-based LIS Jobs in 2013

Rahim Shahbazi *, Aziz Hedayati

Department of Knowledge & Information Science, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

ARTICLE INFO

Article history:

Received 18 March 2015

Received in revised form 30 December 2015

Accepted 24 June 2016

Available online 7 July 2016

Keywords:

IT librarian

Librarian jobs

LIS job market

Web librarian

ABSTRACT

The main purpose of this research is to identify the necessary competencies for the “Digital Librarian” job category advertisements. The approach of this research is qualitative and its methodology is content analysis. In a purposeful sampling, 596 job advertisements from 10 countries on indeed.com were selected and analyzed. The findings show that four job categories, namely IT Librarian, Digital Librarian, Metadata Librarian, and Digital Archivist, have 38% (227), 36% (213), 17% (103), and 9% (53) of the job advertisements, respectively. Moreover, the findings indicate that communication skills are most in demand in the “Digital Librarian” job category advertisements. To the author’s knowledge, the present research is the first to comprehensively identify and categorize newly emerging IT-based job titles in the field of Library and Information Science (LIS).

© 2016 Elsevier Inc. All rights reserved.

CARLABRC

CORE COMPETENCIES FOR 21ST CENTURY CARL LIBRARIANS

CARLABRC

CARLABRC

OCTOBER 2010

Canadian Association of Research Libraries

Digitálna gramotnosť a zručnosti v knižniciach

„Doma“

„Von“

Vzdelávanie: prostriedok, nie cieľ...

Digitálne občianstvo...

(a knižnice)

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens

*Update Phase 1:
The Conceptual Reference
Model*

Riina Vuorikari, Yves Punie, Stephanie
Carretero, Lieve Van den Brande

2016

Digitálne zručnosti - Tabuľka sebahodnotenia

	Používateľ základného jazyka	Samostatný používateľ	Skúsený používateľ
 Spracovanie informácií	Som schopný(á) vyhľadávať informácie online pomocou vyhľadávača. Viem, že nie všetky online informácie sú dôveryhodné. Som schopný(á) uložiť alebo uchovať súbory alebo obsah (napr. texty, obrázky, hudbu, videá, web stránky) a uložené súbory opäť nájsť.	Na vyhľadávanie informácií som schopný(á) používať rôzne vyhľadávače. Používam filtre pri vyhľadávaní (napr. vyhľadávanie v kategóriách obrázkov, videí, máp). Porovnávam rôzne zdroje na posúdenie dôveryhodnosti nájdenej informácie. Pre jednoduchú lokalizáciu informácie triedit metodicky pomocou súborov a priečinkov. Uložené informácie a súbory zložujem.	Som schopný(á) používať pokročilé vyhľadávanie (napr. pomocou operátorov vyhľadávania) na nájdenie spoľahlivých informácií na internete. Som schopný(á) používať webové kanály (ako RSS) na odobranie aktuálneho obsahu, ktorý ma zaujíma. Používaním rôznych kritérií som schopný(á) posúdiť platnosť a spoľahlivosť informácií. Sledujem vývoj a pokrok vo vyhľadávaní, ukladaní a obnovovaní informácií. Som schopný(á) uložiť nájdenej informácie v rôznych formátoch. Som schopný(á) používať služby zdieľaných úložísk (cloud).
 Komunikácia	Som schopný(á) komunikovať s ostatnými pomocou mobilného telefónu, technológie VoIP (napr. Skype), emailu alebo chatu – používaním základných funkcií (napr. hlasové správy, SMS, odosielanie a príjmanie emailov, výmena textov). Som schopný(á) zdieľať súbory a obsah pomocou jednoduchých nástrojov. Som si vedomý(á), že pri styku so inštitúciami poskytujúcimi služby (ako úrady, banky, nemocnice) môžem využiť digitálne technológie. Poznáam sociálne siete a online nástroje pre spoluprácu. Som si vedomý(á) toho, že pri používaní digitálnych nástrojov platia určité pravidlá komunikácie (napr. pri komentovaní, zdieľaní osobných údajov).	Som schopný(á) používať pokročilé funkcie viacerých komunikačných nástrojov (napr. používať VoIP a zdieľanie súborov). Som schopný(á) používať nástroje pre spoluprácu a prispievať napr. k zdieľaným dokumentom/súborom vytvoreným niekým iným. Som schopný(á) používať niektoré funkcie online služieb (napr. verejné služby, internet banking, online nakupovanie). Odovzdávam alebo zdieľam svoje vedomosti online (napr. pomocou nástrojov sociálnych sietí alebo v rámci online komunit). Poznám a dodržiavam pravidlá online komunikácie ("netiquette").	Aktívne používam širokú škálu komunikačných nástrojov (email, chat, SMS, instant messaging, blogy, micro-blogy, sociálne siete) na online komunikáciu. Som schopný(á) vytvárať a spravovať obsah pomocou nástrojov pre spoluprácu (napr. elektronické kalendáre, systémy pre správu projektov, online preverovanie, online tabuľkové procesory). Aktívne sa vystupujem v online priestoroch a používam niekoľko online služieb (napr. verejné služby, internet banking, online nakupovanie). Používam pokročilé funkcie komunikačných nástrojov (napr. videokonferencie, zdieľanie dát, zdieľanie aplikácií).
 Vytváranie obsahu	Som schopný(á) vytvoriť jednoduchý digitálny obsah (napr. texty, tabuľky, obrázky, zvukové súbory) najmenej v jednom z formátov, použitím digitálnych nástrojov. Som schopný(á) urobiť základné úpravy obsahov vytvorených ostatnými. Som si vedomý(á), že obsah môže byť chránený autorským právom. Som schopný(á) aplikovať a upravovať jednoduché funkcie a nastavenia softvéru a aplikácií, ktoré používam (napr. zmena predvolených nastavení).	Som schopný(á) vytvárať zložité digitálny obsah v rôznych formátoch (napr. texty, tabuľky, obrázky, zvukové súbory). Som schopný(á) používať nástroje/editory na vytváranie webovej stránky alebo blogu pomocou šablón (napr. WordPress). Som schopný(á) používať základné formátovanie (napr. vizuálny poznámky pod čiarou, grafy, tabuľky) obsahov vytvorených mnou alebo ostatnými. Viem, ako ulaviť zdroj a znovu použiť obsah chránený autorským právom. Poznám základy jedného programovacieho jazyka.	Som schopný(á) vytvárať alebo upravíť zložité, multimediálny obsah v rôznych formátoch, použitím rôznych digitálnych platform, nástrojov a prostriedí. Som schopný(á) vytvoriť webovú stránku prostredníctvom programovacieho jazyka. Som schopný(á) používať pokročilé funkcie formátovania rôznych nástrojov (napr. zlučovanie emailov, zlučovanie dokumentov odlišného formátu, použitie pokročilých vzorcov, makier). Som schopný(á) uplatňovať licencie a autorské práva. Poznám niekoľko programovacích jazykov. Som schopný(á) navrhovať, vytvárať a upravovať databázy počítačovým nástrojom.
 Bezpečnosť	Som schopný(á) robiť základné kroky k ochrane mojich zariadení (napr. používať antivírusový softvér a heslá). Som si vedomý(á), že nie všetky online informácie sú dôveryhodné. Som si vedomý(á) toho, že moje poverenia (užívateľské meno a heslo) môžu byť odčudzené. Viem, že by som nemal(a) uvádzať súkromné informácie online. Viem, že nadmerné používanie digitálnych technológií môže ovplyvniť moje zdravie. Robím základné opatrenia na šetrenie energie.	Najmä/občas(a) som bezpečnostné programy na zariadení(a), ktoré používam pre prístup k Internetu (napr. antivírus, firewall). Pravidelne spúšťam a aktualizujem tieto programy. Používam rôzne heslá pre prístup k zariadeniam, prístrojom a digitálnym službám a mením ich v pravidelných intervaloch. Rozpoznám webové stránky alebo emailové správy, ktoré mohli byť vytvorené na účel podvodu. Rozpoznám podvodný email (phishing). Som schopný(á) utvárať svoju online digitálnu identitu a sledovať vlastnú digitálnu stopu. Rozumiem zdravotným rizikám spojeným s používaním digitálnych technológií (napr. ergonómia, riziko závislosti). Rozumiem pozitívnym a negatívnym dôsledkom technológie na životné prostredie.	Často kontrolujem bezpečnostné nastavenia a systémy mojich zariadení a/alebo použitých aplikácií. Viem, ako reagovať v prípade, že môj počítač je napadnutý vírusom. Som schopný(á) nastaviť alebo upraviť nastavenia firewallu a zabezpečenia svojich digitálnych zariadení. Viem ako šifrovať emaily alebo súbory. Som schopný(á) aplikovať filtre na nevyžiadané emaily (spam). Aby sa predišlo zdravotným problémom (fyzickým i psychickým), informačné a komunikačné technológie využívam s mierou. Som informovaný(á) o vplyve digitálnych technológií na každodenný život, online spotrebu a životné prostredie.
 Riešenie problémov	Dokážem nájsť podporu a pomoc v prípade technického problému alebo pri použití nového zariadenia, programu alebo aplikácie. Som schopný(á) riešiť bežné problémy (napr. zavrieť program, reštartovať počítač, preinštalovať/aktualizovať program, skontrolovať pripojenie k internetu). Viem, že digitálne nástroje mi môžu pomôcť pri riešení problémov. Som si tiež vedomý(á) toho, že majú svoje obmedzenia. V prípade technologických alebo netechnologických problémov, dokážem na ich riešenie používať digitálne nástroje, ktoré poznám. Som si vedomý(á), že musím neustále rozvíjať svoje digitálne zručnosti.	Som schopný(á) vyriešiť väčšinu častejších problémov, ktoré vznikajú pri používaní digitálnych technológií. Som schopný(á) používať digitálne technológie na riešenie (netechnických) problémov. Dokážem zvoliť vhodný digitálny nástroj a posúdiť jeho efektivitu. Som schopný(á) vyriešiť technologické problémy skúmaním nastavení a možností programov alebo nástrojov. Pravidelne aktualizujem svoje digitálne zručnosti. Poznám svoje hranice a snažím sa doplniť svoje vedomosti v oblastiach, kde mám medzery.	Som schopný(á) vyriešiť takmer všetky problémy, ktoré vznikajú pri používaní digitálnych technológií. Som schopný(á) si vybrať správny nástroj, zariadenie, aplikáciu, softvér alebo službu na riešenie (netechnických) problémov. Poznám vývoj nových technológií. Rozumiem fungovaniu nových nástrojov. Často aktualizujem svoje digitálne zručnosti.

Digitálne prostredie v marketingu knižníc

Mgr. Andrea Hrčková, PhD. :: KKIV FF UK Bratislava

Súčasný používateľ vyhľadáva informácie najmä na internete, čomu nasvedčujú aj štatistiky - až 40 000 vyhľadávacích dotazov bolo zadaných za sekundu vo vyhľadávači Google. Knižnice vďaka digitalizácii kultúrneho dedičstva už veľké množstvo svojho obsahu na internete sprístupnili, stále sa však stretávame s problémom jeho nájditel'nosti prostredníctvom vyhľadávačov. V prezentácii si ukážeme, ako fungujú vyhľadávacie nástroje na internete, ktorý obsah vidia a s ktorým majú problémy. Taktiež si vysvetlíme, čo berie vyhľadávací nástroj Google do úvahy pri vyhodnocovaní a sprístupňovaní obsahu používateľom. Všetko ilustrujeme úspešnými príkladmi zo slovenských knižničných webových stránok, ktoré výrazne pomohli návštevnosti a nájditel'nosti ich digitálneho dedičstva na internete.

Začínáme, příjemný deň...